

**Ομιλία Ευστάθιου Ν. Τσοτσρού, Εκτελεστικού Προέδρου ΔΣ,
Ελληνικά Πετρέλαια ΑΕ**

**«Ο Μετασχηματισμός του Ενεργειακού Συστήματος
Η Ελληνική αγορά ενέργειας σε μετάβαση και ο ρόλος των ΕΛΠΕ»**

22^ο Εθνικό Συνέδριο Ενέργειας, ΙΕΝΕ

Ίδρυμα Ευγενίδου, Αθήνα, 23-24 Νοεμβρίου, 2017

1. Ο Παγκόσμιος Ενεργειακός Μετασχηματισμός

1.1 Σύντομη Ιστορική Αναδρομή

Οι πετρελαϊκές κρίσεις της δεκαετίας του 70, σήμαναν το τέλος του αναπτυξιακού παραγωγικού μοντέλου της μεταπολεμικής περιόδου, ανέδειξαν την ιδιαίτερη σημαντικότητα των ζητημάτων της **ενεργειακής ασφάλειας, του εφοδιασμού, της ενεργειακής αποδοτικότητας και της ελαχιστοποίησης του ενεργειακού κόστους** ως τους βασικούς στόχους της ενεργειακής πολιτικής, **οι οποίοι με την μεταγενέστερη προσθήκη των πολιτικών περιβάλλοντος** για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, συνθέτουν διαχρονικά τη βάση του ενεργειακού σχεδιασμού και την αφετηρία του μετασχηματισμού των σύγχρονων ενεργειακών συστημάτων.

Στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης η ενεργειακή πολιτική όπως καταγράφεται στην παρ. 1 του άρθρου 194 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης¹, πέραν των ανωτέρω **συμπληρώνεται από την σαφή αναφορά στην ανάπτυξη νέων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την προώθηση της διασύνδεσης των ενεργειακών δικτύων και την διασφάλιση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς ενέργειας.**

Ανάλογες πολιτικές, με κατά περίπτωση διαφοροποιήσεις, εφαρμόστηκαν στο σύνολο των αναπτυγμένων χωρών **με αποτέλεσμα τη σημαντική βελτίωση στην απόδοση ενέργειας** (energy efficiency) που εκφράζεται με το **δείκτη της ενεργειακής έντασης** (Energy intensity, Ενέργεια/ΑΕΠ), ο οποίος την περίοδο 1990-2015 μειώθηκε κατά 37,44% στις ΗΠΑ, 23,40% στην Ιαπωνία, 35,97% στην ΕΕ, και 29,68% στις χώρες του Ο.Ο.Σ.Α.

Παρά όμως τις σημαντικές επίσης μειώσεις που σημειώθηκαν στις αναπτυσσόμενες χώρες (36,86% στις χώρες εκτός Ο.Ο.Σ.Α) και ιδιαίτερα στις πρωταγωνίστριες

¹ Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 194 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ): «Στο πλαίσιο της εγκαθίδρυσης ή της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς και λαμβανομένης υπόψη της απαίτησης να προστατευθεί και να βελτιωθεί το περιβάλλον, η πολιτική της Ένωσης στον τομέα της ενέργειας, σε πνεύμα αλληλεγγύης μεταξύ κρατών μελών, έχει ως στόχο: α) να διασφαλίζει τη λειτουργία της αγοράς ενέργειας, β) να διασφαλίζει τον ενεργειακό εφοδιασμό της Ένωσης, γ) να προωθή την ενεργειακή αποδοτικότητα και την εξοικονόμηση ενέργειας καθώς και την ανάπτυξη νέων και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και δ) να προωθή τη διασύνδεση των ενεργειακών δικτύων».

χώρες του 21^{ου} αιώνα Κίνα και Ινδία (68,19% και 42,86% αντίστοιχα,) έντονες **παρέμειναν οι διαφοροποιήσεις στην ενεργειακή ένταση** μεταξύ ανεπτυγμένων, αναπτυσσόμενων και υπό ανάπτυξη χωρών, **ενδεικτικό στοιχείο των παραμενόντων προβλημάτων της άνισης ανάπτυξης** και της εκ των πραγμάτων διαφορετικής οπτικής στο ζήτημα αντιμετώπισης του μείζονος σύγχρονου προβλήματος της κλιματικής αλλαγής.

Η συνολική αυτή τάση μείωσης της ενεργειακής έντασης διαμόρφωσε τον ετήσιο ρυθμό μείωσης της παγκόσμιας ενεργειακής έντασης σε 1,5% έναντι 1,8% της ΕΕ και 1,9% των ΗΠΑ. Μάλιστα δε, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η συνολική μείωση του συντελεστή επιτεύχθηκε, παρά το ότι στους τομείς οικιακής κατανάλωσης και της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας η ενεργειακή ένταση αυξήθηκε με ετήσιους ρυθμούς 1,7% και 0,5% αντίστοιχα.

Η εφαρμογή των πολιτικών αυτών είχε ως συνέπεια:

- α) **μια ισχυρή συσχέτιση μεταξύ του ρυθμού ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας και των ενεργειακών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα** που αυξήθηκαν κατά 50% μετά το 1990, ξεπερνώντας τους 30 γιγατόνους κατ' έτος από το 2011 και εξής.
- β) **την ανάδειξη και του Φυσικού Αερίου** και ειδικότερα του «ελέγχου» των **διαμετακομιστικών αγωγών**, ως ιδιαίτερα σημαντικό ζήτημα για την **ενεργειακή ασφάλεια**
- γ) την δημιουργία ενισχυμένων προσδοκιών για **αυξημένο ρόλο των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας** στο μέτωπο του περιορισμού των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για την αντιμετώπιση του μείζονος ζητήματος της κλιματικής αλλαγής, καθοριστικού για την πορεία του πλανήτη τον 21ο αιώνα και
- δ) **την άμβλυνση των ανισοτήτων** μεταξύ των διαφόρων περιοχών και κρατών του πλανήτη, όσον αφορά αφ' ενός μεν την ενεργειακή κατανάλωση και αφ' ετέρου δε την ενεργειακή ένταση, ανισότητες που όμως παραμένουν ιδιαίτερα σημαντικές με καθοριστική σημασία για τις περαιτέρω εξελίξεις.

ε) τον μετασχηματισμό της δομής της παγκόσμιας ακαθάριστης κατανάλωσης ενέργειας, η οποία το 2015 είχε ως εξής² :

- Ενέργεια από ορυκτά καύσιμα με ποσοστό συμμετοχής 78,4% (πετρέλαιο, φυσικό αέριο, άνθρακας)
- πυρηνική ενέργεια με ποσοστό 2,3% και
- ανανεώσιμη ενέργεια με ποσοστό 19,3% (παραδοσιακή βιομάζα 9,1%, βιοκαύσιμα 0,8%, ΑΠΕ παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας 1,6%, ΑΠΕ για θέρμανση και ζεστό νερό 4,2% και υδροηλεκτρική ενέργεια 3,6%).

Συνακόλουθα των ανωτέρω, στις αρχές της δεύτερης δεκαετίας του 21^{ου} αιώνα η παγκόσμια κοινότητα έχει να αντιμετωπίσει:

- α) ένα άνισο χωρικά τοπίο με διαφορετικές αναπτυξιακές επιδιώξεις και ενεργειακές ανάγκες,
- β) το μείζον ζήτημα της κλιματικής αλλαγής και ειδικότερα τον περιορισμό των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα
- γ) τα σύγχρονα ζητήματα ενεργειακής ασφάλειας, που πέραν του πετρελαίου σημαντικό ρόλο πλέον παίζει το Φυσικό Αέριο
- δ) των διασυνδέσεων των ενεργειακών συστημάτων που αναδεικνύουν τους ρυθμιστικούς κανόνες της αγοράς σε σημαντικό παράγοντα και
- ε) της ουσιαστικής ανάπτυξης των ΑΠΕ, πέραν των παραδοσιακών χρήσεων.

1.2 Η μετάβαση προς ένα παγκόσμιο ενεργειακό σύστημα μειούμενων εκπομπών CO₂

Ο πολυπαραμετρικός και πολυδιάστατος χαρακτήρας του παγκόσμιου ενεργειακού συστήματος και ο καθοριστικός του ρόλος για την ανάπτυξη και αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, είναι προφανές ότι απαιτεί την ευρύτερη δυνατή παγκόσμια συναίνεση, όπως αυτή εκφράστηκε το Δεκέμβριο του 2015 στη Διάσκεψη του Παρισιού για το κλίμα (COP21). Όπως είναι γνωστό, στη Διάσκεψη τέθηκε το όριο της αύξησης της θερμοκρασίας του πλανήτη κατά 1,5°C– 2°C σε σχέση με τα

² REN21 “Global Status Report 2017”, June 2017

προβιομηχανικά επίπεδα, στόχος που προϋποθέτει σημαντική μείωση των παγκόσμιων ενεργειακών εκπομπών CO₂ κάτω από τα ήδη απαγορευτικά επίπεδα των 32 γιγατόνων του 2015, για την επίτευξη του οποίου η ΕΕ προτείνει μείωση των εκπομπών κατά τουλάχιστον 40% έως το 2030.

Με βάση, κοινά αποδεκτές σε μεγάλο βαθμό, τις προβλέψεις για την εξέλιξη της δομής του ενεργειακού συστήματος, στο πλαίσιο του υποχρεωτικού ενεργειακού μετασχηματισμού του συστήματος για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας, οι κύριοι διεθνείς οργανισμοί προβλέπουν για την περίοδο 2017-2035 ότι:

- Η παγκόσμια ζήτηση ενέργειας θα αυξηθεί μέχρι το 2035 κατά 30% περίπου, κυρίως λόγω της οικονομικής ανάπτυξης στις αναπτυσσόμενες χώρες, η οποία όμως αντισταθμίζεται από τα σημαντικά οφέλη στην ενεργειακή απόδοση.
- Τεχνολογικές βελτιώσεις και περιβαλλοντικοί προβληματισμοί μεταβάλλουν το μίγμα της ακαθάριστης κατανάλωσης ενέργειας (primary energy demand), αλλά τα ορυκτά καύσιμα (πετρέλαιο, φυσικό αέριο και άνθρακας) παραμένουν έως το 2035 ως η κύρια ενεργειακή πηγή με ποσοστό 78% στο σύνολο της ενεργειακής τροφοδοσίας (εκτιμήσεις BP Ιαν. 2017)
- Το φυσικό αέριο αναπτύσσεται ταχύτερα απ' ό,τι το πετρέλαιο ή ο άνθρακας, με μέσο ετήσιο ρυθμό 1,6%, ενώ η ταχύτατη επέκταση του υγροποιημένου φυσικού αερίου (LNG) πιθανώς να οδηγήσει σε μια παγκόσμια ολοκληρωμένη αγορά φυσικού αερίου, επηρεαζόμενη από τις τιμές του αμερικάνικου φυσικού αερίου.
- Η παραγωγή σχιστολιθικού αερίου αποτελεί τα 2/3 της αύξησης στις συνολικές προμήθειες αερίου.
- Η ζήτηση πετρελαίου αυξάνεται αλλά με βραδύτερο μέσο ετήσιο ρυθμό 0,7%, παρόλο που αναμένεται να επιβραδυνθεί.
- Η παγκόσμια κατανάλωση άνθρακα φθάνει στο ανώτατο σημείο (peaks) στα μέσα της δεκαετίας 2020, επηρεαζόμενη από την στροφή της Κίνας προς καθαρότερα, χαμηλού άνθρακα, καύσιμα.
- Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας παραμένουν αδιαμφισβήτητα ως η ταχύτατα αναπτυσσόμενη ενεργειακή πηγή, τετραπλασιαζόμενη κατά τα επόμενα είκοσι

χρόνια, με μέσο ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης 7,6% και με την Κίνα να αποτελεί τη σημαντικότερη χώρα στην ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας κατά την επόμενη εικοσαετία.

- Ο τομέας ηλεκτρικής ενέργειας αντιπροσωπεύει σχεδόν τα 2/3 της αύξησης της πρωτογενούς ενέργειας.
- Οι εκπομπές άνθρακα αυξάνονται κατά λιγότερο από το 1/3 του ετήσιου ρυθμού αύξησης κατά τα τελευταία είκοσι χρόνια, αντανakλώντας τα οφέλη από την ενεργειακή απόδοση (energy efficiency) και την αλλαγή στο μίγμα καυσίμων. Παρόλα αυτά, όμως, προβλέπεται να αυξηθούν τονίζοντας την ανάγκη για περαιτέρω δράση.

2. Το ελληνικό ενεργειακό σύστημα. Μετασχηματισμός και μεταρρυθμίσεις

2.1 Ο αδύναμος μετασχηματισμός και η μειούμενη ενεργειακή αποδοτικότητα

Το ελληνικό ενεργειακό σύστημα εξελίχθηκε στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών ενεργειακών πολιτικών και της αποδιάθρωσης του εθνικού παραγωγικού συστήματος από τη ραγδαία αποβιομηχάνιση και την απαξίωση του αγροτικού τομέα.

Έτσι, την περίοδο 1990-2008 που προηγείται της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης η ακαθάριστη εγχώρια κατανάλωση θα αυξηθεί κατά 42,4% με κυρίαρχη την παρουσία των ορυκτών καυσίμων με ποσοστό συμμετοχής, το οποίο από 94,68% το 1990 μειώνεται ελάχιστα σε 90,09% το 2008³.

Η κύρια μεταβολή που συντελείται την περίοδο αυτή είναι η μείωση της συμμετοχής του εγχώριου λιγνίτη, ο οποίος ενώ διατηρεί τα επίπεδα κατανάλωσης στους 8,32 εκατ. T.I.P το 2008, περιορίζει τη συμμετοχή του στο ενεργειακό μίγμα στο 26,03% έναντι 36,07% το 1990, υποκαθιστάμενος από το Φυσικό Αέριο, το οποίο το

³ Eurostat "Energy Balances, 1990-2008)"

2008 συμμετέχει με 11,01% έναντι 0,68% το 1990. **Την ίδια περίοδο σταθερή παραμένει η κυριαρχία του πετρελαίου** με συνακόλουθο την υψηλή εξάρτηση, με ποσοστό συμμετοχής 55,15% το 2008 έναντι 57,92% το 1990.

Τέλος, **περιορισμένη κρίνεται η ανάπτυξη των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας**, των οποίων η συμμετοχή το 2008 ανέρχεται στο 5,37% έναντι 4,94% το 1990, παρά τους φιλόδοξους σχεδιασμούς, προφανώς επί χάρτου, του τότε Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, που τον Απρίλιο 1988 προέβλεπε για το 2000 υπερδιπλάσια συμμετοχή στο ενεργειακό μίγμα 10% έναντι πραγματοποιηθείσας 4,94% και συνολικής εγχώριας κατανάλωσης των ΑΠΕ 2,5 εκατ. Τ.Ι.Π έναντι 1,4 εκατ. Τ.Ι.Π.⁴

Την περίοδο της κρίσης 2008-2015 η συνολική εγχώρια κατανάλωση μειώνεται κατά 23,4% και **το ενεργειακό μίγμα μετασχηματίζεται αδύναμα**, αφού **διατηρείται η κυριαρχία των ορυκτών καυσίμων στο 85,14%** (23,0% λιγνίτης, 51,2% πετρέλαιο, 10,98% Φ.Α), ενώ **η σημαντικότητα της αύξησης της συμμετοχής των ΑΠΕ** που φθάνουν στους 2,773 εκατ. Τ.Ι.Π ή ποσοστό 11,37%, περιορίζεται από το γεγονός ότι το 36,53% της συνολικής εγχώριας κατανάλωσης ΑΠΕ οφείλεται στη στερεά βιομάζα (1,053 εκατ. Τ.Ι.Π) και το 18,89% στην υδροηλεκτρική ενέργεια (524 εκατ. Τ.Ι.Π), επί πλέον δε και το πλέον σημαντικό ιδιαίτερα **προβληματική αποδείχθηκε η ανορθολογική ανάπτυξη των ΑΠΕ** που βασίσθηκε σε ένα πλαίσιο παράλογων επιδοτήσεων.

Όσον αφορά τα ζητήματα ενεργειακής απόδοσης και εξοικονόμησης ενέργειας σημαντικός κρίνεται ο **περιορισμός της αυξητικής τάσης του ρυθμού μεταβολής της πρωτογενούς ενεργειακής έντασης του τομέα της βιομηχανίας** από 0,4% για το σύνολο της περιόδου 1990-2014 σε 0,0% για την περίοδο 2000-2014, αντίστοιχα δε **της οικιακής κατανάλωσης** από 2,2% σε 1,1%, **των Υπηρεσιών** από 2,2% σε 0,8% **και της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας** από 0,7% σε 0,6%, δείχνοντας όμως ότι είναι μακρύς ο δρόμος προς την κατεύθυνση της διαμόρφωσης ρυθμών μείωσης σε

⁴ Υπουργείο Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, "Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας στην Ελλάδα: Πρόταση Εθνικής Πολιτικής", Αθήνα Απρίλιος 1989""

όλους τους τομείς⁵, που αποτελεί μονόδρομο για την προσέγγιση του στόχου μείωσης των εκπομπών CO₂ κατά 40% το 2030.

Στο πλαίσιο της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας, του περιορισμού του ενεργειακού κόστους και της περαιτέρω ενίσχυσης της ενεργειακής ασφάλειας εντάσσονται οι μεταρρυθμίσεις προς την κατεύθυνση της απελευθέρωσης των αγορών ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου με κεντρικό σημείο αναφοράς την μετάβαση από μια εθνική μονοπωλιακή αγορά σε μια ενιαία ευρωπαϊκή αγορά μέσω της σύζευξης όλων των ευρωπαϊκών αγορών, ώστε να διασφαλίζεται ο απρόσκοπτος εφοδιασμός των καταναλωτών σε προσιτές τιμές (Target Model).

Επίσης, **ιδιαίτερης σημασίας** για την ενεργειακή μετάβαση, την **ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας και τις αναπτυξιακές προοπτικές της χώρας**, κρίνεται η υλοποίηση των ήδη δρομολογημένων προγραμμάτων Έρευνας και Παραγωγής Υδρογονανθράκων με την συμμετοχή κορυφαίων παγκοσμίως ενεργειακών εταιρειών.

Εν όψει αυτών των εξελίξεων και του επιβεβαιωμένου πλέον επενδυτικού ενδιαφέροντος καθίσταται προφανές ότι πρέπει να εντατικοποιηθούν οι ενέργειες για την άρση των γραφειοκρατικών προαπαιτούμενων, **αφ' ενός μεν για την διεύρυνση των προς έρευνα περιοχών** και τον καθορισμό των θαλασσίων ορίων υφαλοκρηπίδας, κατ' αρχή τουλάχιστον με τις γειτονικές χώρες που δεν υπάρχουν ανυπέβλητα προβλήματα (Αίγυπτος, Λιβύη, Ιταλία), **αφ' ετέρου** δε για την μείωση των διαδικασιών παραχώρησης δικαιωμάτων **με την υιοθέτηση ενός ευέλικτου και αποτελεσματικού μοντέλου εποπτείας.**

Σύμφωνα με πρόσφατη ημερίδα της Ακαδημίας Αθηνών *«..Η ενεργειακή μετάβαση για την Ελλάδα θα αποτελέσει προοπτική και ευκαιρία για σημαντικές επενδυτικές πρωτοβουλίες. Επενδύσεις σε ολόκληρο το εύρος των ενεργειακών υποδομών. Επενδύσεις στα δίκτυα, στους έξυπνους μετρητές. Επενδύσεις στα συστήματα διανομής, στα δίκτυα υποστήριξης εγκαταστάσεων για αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας και για φόρτιση οχημάτων. Επενδύσεις στις διασυνδέσεις των νησιών και τις διασυνδέσεις για*

⁵ Enerdata 2016 "Energy Efficiency Indicators"

την πλήρη σύζευξη των αγορών στην περιοχή της Ελλάδας. Επενδύσεις για μεγάλης έκτασης ενεργειακές αναβαθμίσεις κτιρίων, οικιών και ενεργοβόρων εγκαταστάσεων»⁶

Όπως σημειώνεται στην πρόσφατη έκθεση για την Ελλάδα του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας για το 2017⁷, ο Οργανισμός

- Καταγράφει τη σημαντική πρόοδο της Ελλάδας στις μεταρρυθμίσεις στον τομέα της Ενέργειας τα τελευταία χρόνια, με την αναδιοργάνωση δημόσιων εταιρειών και την απελευθέρωση των αγορών ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου
- Ενθαρρύνει τη συνέχιση των μεταρρυθμίσεων, υπογραμμίζοντας τον σημαντικό ρόλο της ΡΑΕ και την ανάγκη να της δοθούν όλοι οι πόροι για τις διαρκώς αυξανόμενες αρμοδιότητές της
- Καλωσορίζει τις προσπάθειες ενεργειακής ασφάλειας και εναλλακτικών πηγών προμήθειας, με τις επενδύσεις σε υποδομές ΦΑ και ηλεκτρισμού, έργα αγωγών διασύνδεσης και αποθήκευσης αερίου.
- Προτρέπει να επιτραπεί η ανταπόκριση των αγορών αερίου και ηλεκτρισμού στις αυξομειώσεις των τιμών, σημειώνοντας ότι οι τιμές πρέπει να αντιστοιχούν στο ενεργειακό κόστος.

Επίσης, αναγνωρίζει τα μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης των ΑΠΕ και παροτρύνει για την ενίσχυση των δράσεων προς την κατεύθυνση αυτή σημειώνοντας ότι η σημειούμενη αποσύνδεση οικονομικής ανάπτυξης από την αύξηση εκπομπών CO₂ αλλά με μικρότερο ρυθμό σε σχέση με τις λοιπές χώρες του ΔΟΕ **και τέλος το πλέον σημαντικό επισημαίνει** το σημαντικότερο πρόβλημα που ελπίζω να ανέδειξε η σημερινή σύντομη αυτή παρουσίαση ήτοι: ***“την έλλειψη μακρόχρονης Στρατηγικής της χώρας για την Ενέργεια και το Κλίμα, κάτι που δε μπορεί να οδηγήσει στην ενεργειακή μετάβαση στην οποία στοχεύει η χώρα και προτρέπει στην ανάπτυξη μιας τέτοιας Στρατηγικής για το 2030, με φιλόδοξους στόχους ειδικά στους τομείς της ενεργειακής αποδοτικότητας και των ΑΠΕ”***.

⁶ Ακαδημία Αθηνών, Επιτροπή Ενέργειας: Πορίσματα ημερίδας με θέμα: “ Ενεργειακές Προοπτικές της Ελλάδας το 2030 με ορίζοντα το 2050 ”

⁷ International Energy Agency (IEA) : “Energy Policies of IEA Countries: Greece 2017 Review”

3. Ο Ενεργειακός Όμιλος ΕΛΠΕ

Η εθνική Στρατηγική για την Ενέργεια και το κλίμα για το 2020, δεν μπορεί παρά να διαμορφωθεί στο πλαίσιο της νέας πρότασης της ΕΕ για «καθαρή ενέργεια για την Ευρώπη» (Clean Energy for Europe) με κεντρικό άξονα τις πολιτικές για τη μείωση των εκπομπών CO₂ κατά τουλάχιστον 40 % έως το 2030 και προτεραιότητες:

- α) την ενεργειακή απόδοση
- β) την επίτευξη παγκόσμιας πρωτοπορίας της ΕΕ στην ενέργεια και τις ανανεώσιμες πηγές και
- γ) μια θεμιτή συμφωνία (fair deal) για τους καταναλωτές

Οι προτεραιότητες αυτές αποτελούν και βασικούς στόχους του αναπτυξιακού προγράμματος των ΕΛΠΕ, της μεγαλύτερης πετρελαϊκής εταιρείας της χώρας που ήδη σχεδιάζει και υλοποιεί τη μετάβαση στη νέα εποχή της ενεργειακής οικονομίας με τον σταδιακό διαρθρωτικό μετασχηματισμό της σε μια ενεργειακή εταιρεία στο πλαίσιο ενός προγράμματος βιώσιμης ανάπτυξης με ορίζοντα το 2030.

Ο Ενεργειακός Όμιλος ΕΛΠΕ με πυρήνα των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων του τη διύλιση και πρωταγωνιστικό ρόλο στο εθνικό εγχείρημα Έρευνας και Παραγωγής Υδρογονανθράκων, πέραν της εμπορίας πετρελαιοειδών, έχει συγκροτήσει ένα ισχυρό χαρτοφυλάκιο συμμετοχών στον Ηλεκτρισμό, το Φυσικό Αέριο και τις Α.Π.Ε.

Ο αναπτυξιακός σχεδιασμός του Ομίλου βασίζεται στη διαρκή βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας στους τομείς πετρελαίου και πετροχημικών καθώς και στην ενίσχυση και ανάπτυξη των συμμετοχών στους λοιπούς ενεργειακούς τομείς (Φ.Α, Ηλεκτρισμός, ΑΠΕ) στο πλαίσιο υλοποίησης του βασικού στρατηγικού στόχου του ενεργειακού και ψηφιακού του μετασχηματισμού, με γνώμονα τη βιώσιμη ανάπτυξη του Ομίλου.

Με προσήλωση στο εγχείρημα της διαρκούς βελτίωσης της διεθνούς ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας ο Όμιλος υλοποιεί επί έτη ανανεούμενα προγράμματα μετεξέλιξης με στόχο την έγκαιρη και διαρκή ενσωμάτωση των νέων

τεχνολογιών και τη διάχυση της συνακόλουθης νέας τεχνογνωσίας με συγκροτημένα εκπαιδευτικά προγράμματα και σχέδια ανάπτυξης και διαδοχής στελεχών.

Στο πλαίσιο των προγραμμάτων αυτών ο Όμιλος στοχεύει:

- Σε επιδόσεις ΥΑΠΕ (Υγιεινής Ασφάλειας και Περιβάλλοντος) στο επίπεδο των καλύτερων ενεργειακών εταιρειών παγκοσμίως
- Στη βελτίωση των δεικτών SOLOMON Group και CONCAWE ώστε τα διυλιστήρια να κατατάσσονται διεθνώς στο υψηλότερο 25%
- Στον ψηφιακό μετασχηματισμό υπηρεσιών και παραγωγικής διαδικασίας
- Στην διατήρηση της δομής του λειτουργικού κόστους σε ανταγωνιστικά επίπεδα
- Στην παραπέρα ανάπτυξη των διεθνών συνεργασιών στα ζητήματα ασφάλειας, τεχνολογίας, τεχνογνωσίας, προμηθειών και εμπορίας
- Στην αύξηση των μεριδίων εγχώριας αγοράς (χονδρικής και λιανικής) και στην σταθεροποίηση και ενίσχυση της θέσης στην αγορά της Ν.Α Ευρώπης, όπου διατίθεται το 56% της ετήσιας παραγωγής.
- Στην ενεργή παρουσία του Ομίλου στο εγχείρημα της Έρευνας και Παραγωγής Υδρογονανθράκων με την επίτευξη διεθνών συνεργασιών με κορυφαίους ενεργειακούς Ομίλους.
- Στην σταθεροποίηση και **ενίσχυση της κερδοφορίας** όπου για τρίτη συνεχή χρονιά **τα συγκρίσιμα κέρδη EBITDA** θα κινηθούν σε ιστορικό υψηλό **ξεπερνώντας πλέον τα 800 εκατ. ευρώ.**
- Στην σταθεροποίηση υψηλών ταμειακών ροών, και περαιτέρω μείωσης της μόχλευσης (<35%) και του κόστους χρηματοδότησης .

Την εικόνα και παρουσία του Ομίλου στο διεθνές ανταγωνιστικό περιβάλλον των ενεργειακών επιχειρήσεων διαμορφώνουν συνθετικά:

- **Οι σταθερά υψηλές επιδόσεις του Ομίλου την τελευταία τριετία** σημειώνοντας ιστορικό υψηλό παραγωγής, πωλήσεων, εξαγωγών και κερδοφορίας, **ως τεκμήριο ανταγωνιστικότητας** και αποτελεσματικής λειτουργίας, που οδήγησαν **στον σχεδόν τριπλασιασμό** της χρηματιστηριακής **αξίας** του Ομίλου την τριετία 2015-2017 [886,34 εκατ. ευρώ (11.2.2016 ελάχιστη τιμή δείκτη ΧΑΑ 2015-2017 και ελάχιστη τιμή μετοχής ΕΛΠΕ 2015-

2017 **2.9** ευρώ /μετοχή), **2.525** εκατ. ευρώ (17.7.2017 μέγιστη τιμή μετοχής ΕΛΠΕ τριετίας 2015-2017 **8,26** ευρώ/μετοχή) και **2.598** εκατ. ευρώ αξία Ομίλου με βάση την τιμή στόχο **8,5** ευρώ ανά μετοχή της UBS] και σε ανάλογη αύξηση της πραγματικής αξίας με βάση το μέσο συγκρίσιμο EBITDA τριετίας 780 εκατ. ευρώ περίπου και τη διαρκή βελτίωση των οικονομικών μεγεθών.

- **η ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών** στα ζητήματα ασφάλειας, τεχνογνωσίας και η διεύρυνση και ενίσχυση των συνεργασιών στους τομείς προμηθειών και εμπορίας **ως τεκμήριο εξωστρέφειας**, και ενεργού διεθνούς παρουσίας, καθώς και
- **οι επιδόσεις** του Ομίλου στην προώθηση της **βιώσιμης ανάπτυξης και της υλοποίησης δράσεων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης**.

Μετά διεθνή συγκριτική αξιολόγηση των ισχυρών επιδόσεων της τριετίας, ο Όμιλος ΕΛΠΕ συμπεριλήφθηκε στις 100 κορυφαίες ενεργειακές εταιρείες παγκοσμίως (TOP 100 Global Energy Leaders), σύμφωνα με την κατάταξη της Thomson Reuters για το 2017⁸, διάκριση που δικαιώνει τις επιλογές του αναπτυξιακού σχεδιασμού και επιβεβαιώνει την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του Ομίλου.

Με τον μεσομακροπρόθεσμο **σχεδιασμό**, προσανατολισμένο **στον ενεργειακό και ψηφιακό μετασχηματισμό**, καθώς επίσης και **στην ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας** της χώρας και ειδικότερα **στην αποτελεσματική υλοποίηση του προγράμματος Έρευνας και Παραγωγής Υδρογονανθράκων**, ο Όμιλος δηλώνει **εμφατικά** παρόν στο εγχείρημα του ενεργειακού μετασχηματισμού και της παραγωγικής ανασυγκρότησης της πατρίδας μας.

⁸ Thomson Reuters: TOP 100 GLOBAL ENERGY LEADERS